

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400112221**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Министерството на културата за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Квалифицирано мнение	4
База за изразяване на квалифицирано мнение.....	4
Правно основание за извършване на одита	14
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	14
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	15
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет	16
Коригирани неправилни отчитания.....	16
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	20
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	211

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СЕС	Сметки за средства от Европейския съюз
ДСД	Други сметки и дейности
ДМА	Дълготрайни материални активи
МФ	Министерство на финансите
ПМС	Постановление на Министерски съвет
МК	Министерство на културата
НФК	Национален фонд „Култура“
СОБ	Софийска опера и балет
ИА	Изпълнителна агенция
НИМ	Национален исторически музей

**ДО
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-Н ВЕЛИСЛАВ МИНЕКОВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
КУЛТУРАТА**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Министерството на културата, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че с изключение на ефекта от въпросите, описани в раздел *База за изразяване на квалифицирано мнение* от настоящия доклад, приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Министерството на културата към 31 декември 2021 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на квалифицирано мнение

При одита на приложения консолидиран годишен финансов отчет Сметната палата констатира следните неправилни отчитания:

1. В Национален фонд „Култура“ (НФК) – второстепенен разпоредител с бюджет (ВРБ) на Министерството на културата (МК), по време на предварителното проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МК към 30.09.2021 г. и по време на финансовия одит на ГФО на МК за 2021 г., при извършени одитни процедури се установи:

1.1. Национален фонд „Култура“ разпределя на база на сключени договори с контрагенти средства по проекти в областта на културата.

1.1.1. До 31.12.2021 г. в МК сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“ се използва за осъществяване на контрол върху изпълнението на проекти за всеки един от сключените договори, по които са извършени плащания. Съгласно т. 4 към Раздел IV

от Счетоводната политика (СчП) на МК, за осъществяване на контрол върху изпълнението на проекти в областта на културата, финансирани със средства от бюджета на НФК, неправилно е възприет подход едновременно с балансовото осчетоводяване на плащанията, същите да се осчетоводяват и задбалансово по сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“.

Към 30.09.2021 г., в изпълнение на неправилно определения и възприет със СчП на министерството подход, за отпусканите средства по проекти в областта на културата са съставяни счетоводни записвания по дебита на сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“, а при отчитането им са съставяни огледални счетоводни записвания. Установените по време на одита неправилни отчитания са коригирани към 31.12.2021 г., като са цитирани в доклада в раздел *Коригирани*.¹

1.1.2. В раздел V „Неустойки“ в част от договорите е предвидена клауза, с която е определено, че „при непредставяне на документи, че получените по този договор средства са разходвани по предназначение, те се възстановяват в пълен размер заедно с лихва, равна на основния лихвен процент на Българската народна банка, увеличен с 10 пункта“. През 2020 г. и към 31.12.2021 г., от НФК не е извършен анализ на изпълнението и отчитането на дейностите по сключените договори с бенефициентите (фондации и неправителствени организации - НПО). За част от проверените от одитният екип договори е установено, че не са осчетоводени регламентиранията в договорите неустойки, при наличие на основание за това.²

1.1.3. Към 30.09.2021 г. е назначена комисия³, която да извърши анализ на изпълнението и отчитането на дейностите по сключените договори с бенефициенти за периода от 2018 г. до 2020 г., но дейността на комисията не е финализирана.

Към 31.12.2021 г. на одитния екип е предоставено становище от НФК. Съгласно становището за пристъпване към събиране на неустойки следва в НФ „Култура“, по предвидения за това ред, да се установят неизпълнени задължения или непредставяне на документи и, че получените по този договор средства не са разходвани по предназначение. Това са двата случая, в които може да се пристъпи към търсене на неустойки от бенефициентите по договори за подпомагане.

За установяване на посочените обстоятелства е създадена процедура в утвърдените от Изпълнителния директор *Правила за организацията на работата на НФ „Култура“ по обявяване на конкурси за предоставяне на средствата по фонда, провеждането им, сключването на договори за финансово подпомагане на проекти в областта на културата и тяхното отчитане*. Тези правила представляват одитната пътека за действията, които се извършват от експертите на НФ „Култура“ по установяване на изчерпателно посочените два случая, в които се предприемат мерки за събиране на предоставените с договорите суми. В чл. 19 на Правилата е разработена процедура за писмено уведомяване на бенефициентите за констатираните несъответствия или липси на документи при отчитането и предоставяне на разумен срок за отстраняването им.

Като причина в Становището е посочено недостиг на административен капацитет, огромен обем текуща работа и осъщественото през 2021 г. преместване на целия архив на фонда в нова сграда, където все още тече прегледът и подреждането му, процедурата по чл. 19 от Правилата за писмено уведомяване на бенефициентите не е приключила и все още е в ход.

Не са изпълнени изискванията на чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

¹ ОД №01

² ОД №№ 1 и 6

³ Заповед № 3-303-1 от 31.08.2021 г. на изпълнителния директор на НФК

Допуснатата недобра практика за неизвършван своевременен анализ на изпълнението и отчитането на дейностите по сключените договори с бенефициентите (фондации и неправителствени организации – НПО) за тригодишен период, както и начисляване на неустойки за неспазени от бенефициентите договори, е в нарушение на принципа за добро финансово управление, по смисъла на чл. 3, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

Не е спазен принципът за законосъобразност относно спазване на приложимото законодателство, на вътрешните актове и на договорите, съгласно чл. 20, т. 9 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от ДР на ЗПФ.

Предвид периода (от 2018 г. до 2020 г. включително),⁴ за който е възложен, но не е приключил анализът на изпълнението и отчитането на дейностите по сключените договори с бенефициенти, одитният екип не достигна до разумна увереност, която да позволи потвърждаване на ефективността на въведените контролни дейности относно финансовото отчитане на безвъзмездно отпуснатите от Министерството на културата и негови подведомствени разпоредители с бюджет средства за финансиране на проекти, което е оценено като съществено по характер.

1.2 В НФК, при извършване на годишната инвентаризация на разчетите не са изпращани писма до контрагентите за потвърждение на салдата по сметките отчитащи вземанията⁵. През одитирания период не е извършен анализ на вземанията, признати по сметка 4299 „Вземания за подлежащи на възстановяване неусвоени субсидии и капиталови трансфери“⁶ (100 219 лв.), който да установи възникването и достоверността при признаването им, както и наличието на основания за тяхното провизиране. По сметката не е създадена аналитичност, която да позволи идентифициране на насрещната страна по съответните стопански операции.⁷

Не са спазени изискванията на т. 9 „Инвентаризирането на разчетните взаимоотношения се осъществява чрез фактическа проверка на всяко вземане и задължение. За целта се извършва преглед на съответните счетоводни регистри и се изпращат писма – искания за потвърждаване на остатъците от съответните кредитори и дебитори“ от раздел III Фактическа проверка на активите и пасивите от Вътрешните правила за подготовка и провеждане на инвентаризацията на активите и пасивите в МК и раздел VII Инвентаризация на активите и пасивите (разчетните вземания и задължения – веднъж в годината, преди съставянето на ГФО) от Счетоводната политика на МК.

Не са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 16, ал. 1, т. 3 от ЗСч, относно получаването на аналитична и обобщена информация по счетоводен път, представяща най-точно и по най-подходящ начин годишните финансови отчети на предприятието.

Допуснатото е оценено като съществено по характер.

2. В Софийска опера и балет (СОБ) – ВРБ към МК, през 2021 г. е извършен преглед за преоценка/обезценка на дълготрайните материални активи (ДМА)⁸. При

⁴ Отчитането на предоставените през 2021 г. средства ще се извърши през 2022 г.

⁵ Сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ е с крайно салдо 13 724 лв.

⁶ Сметка 4299 „Вземания за подлежащи на възстановяване неусвоени субсидии и капиталови трансфери“ е с крайно салдо в размер на 100 912 лв.

⁷ ОД №№ 1 и 6

⁸ положителна преоценка, в размер на 5 826 610 лв., и обезценка в размер на 397 120 лв., осчетоводени по сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“.

извършения преглед за обезценка справедливата стойност е съпоставена неправилно с балансовата стойност на активите към 30.11.2021 г. вместо с балансовата им стойност към 31.12.2021 г.⁹

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 82 от ДДС № 8 от 2018 г., относно че операциите, свързани с отразяване на обезценката на нефинансови дълготрайни активи, се осчетоводяват/отразяват в края на отчетния период във връзка със съставянето на годишния финансов отчет, след текущото начисляване на амортизациите за месец декември за съответната година по реда на ДДС № 05 от 2016 г.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено по характер.

3. При извършени одитни процедури за проверка и анализ на въведените правила с Амортизационната/Счетоводната политика на МК, се установи:¹⁰

- в Амортизационната политика на МК, прилагана и от ВРБ към министъра на културата, не са определени полезните срокове за използването на новопридобити дълготрайни материални и нематериални активи, както и остатъчните им стойности по основни класове. В резултат на това, за един и същ клас активи всеки ВРБ може да определи различен полезен срок за използване или различна остатъчна стойност, съответно амортизационната квота (годишния разход за амортизация) да е различна в отделните разпоредители.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 59 от ДДС № 5 от 2016 г., във връзка с т. 61 от ДДС № 20 от 2004 г., относно унифициране на Счетоводната/Амортизационна политика в рамките на цялата система от подведомствени разпоредители.

- в раздел IV. „Стартиране и прекратяване начисляването на амортизация“ от Амортизационната политика е определено, че стартирането и преустановяването на начисляването на амортизацията е от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е въведен/изведен в/от употреба.

В същия раздел е определено, че в системата на министерството е възприет подход на тримесечно разпределение на годишната амортизационна квота и се допуска стартирането (подновяването) и прекратяването на начисляването на амортизации да стартира от началото на тримесечието, следващо тримесечието, в което е възникнало основанието за стартиране (подновяване) или прекратяване на начисляването на амортизация.

В Амортизационната политика на Министерство на културата е допуснато да бъдат възприети едновременно два различни подхода относно момента на стартиране и прекратяване начисляването на амортизация, като различните разпоредители са приели по свой избор един от подходите.¹¹

Не са спазени указанията на МФ, дадени в раздел VIII. „Стартиране и прекратяване на начисляването на амортизации“ от ДДС № 05 от 2016 г., относно стартиране и прекратяване на начисляването на амортизации. Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 61 от ДДС № 20 от 2004 г., относно унифициране на Счетоводната/Амортизационна политика в рамките на цялата система от подведомствени разпоредители.

- при придобиване на активи със средства от ЕС не е определен подход на прехвърляне на дълготрайните активи от отчетна група СЕС в отчетна група „Бюджет“

⁹ ОД №№ 1 и 6

¹⁰ ОД № 9

¹¹ ЦА на МК - тримесечието, следващо тримесечието в което актива е въведен в експлоатация; НИМ, НМУ и Софийска опера и балет – месеца, следващ месеца в което актива е въведен в експлоатация.

или ДСД – месечно или тримесечно, или на база друг подход.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 17 от ДДС № 05 от 2016 г., относно определянето на подход при прехвърляне на активите от отчетна група СЕС.

Допуснатите несъответствия са оценени като съществено по характер.

4. При извършени одитни процедури за проверка на начислените амортизации на нефинансови дълготрайни активи, се установиха следните неправилни отчитания:¹²

4.1 В Софийска опера и балет през 2018 г. е извършена корекция на начислената амортизация за 2017 г. в посока на намаление, в общ размер на 446 261 лв.,¹³ и в посока увеличение, в общ размер на 3 718 лв.,¹⁴ като са коригирани първоначално неправилно определените параметри (срок на годност и остатъчна стойност), и е преизчислен разхода за амортизация на база новия срок и остатъчна стойност. Промените не са отразени в амортизационния план на Софийска опера и балет, в резултат на което начисляването на разходите за амортизация за периода от 2018 г. до 2021 г. е по данни от некоригирания амортизационен план.

Не са изпълнени изискванията на чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието, във връзка с указанията дадени от МФ с ДДС № 5 от 2016 г. за начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено по характер.

4.2 В Национален институт за недвижимо културно наследство, се установи:

4.2.1 От НИНКН е представен амортизационен план, който не съдържа част от минималния брой реквизити (амортизационна сума и амортизационна норма),¹⁵ определени в указанията на раздел XII „Амортизационен план“ от писмо ДДС № 5 от 2016 г. на МФ, и т. 8.1-8.3 от СС 4 „Отчитане на Амортизациите“. Съгласно т. 8.1 от СС 4 Амортизационният план следва да съдържа следния минимален брой реквизити: дата на придобиване; дата на въвеждане в експлоатация; полезен срок на годност; отчетна стойност; остатъчна стойност; амортизационна сума; метод на амортизация; амортизационна норма; годишна амортизационна квота; резерв от последващи оценки; дата на извеждане от употреба; година на промяна на метода за амортизация или на полезния срок на годност.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в раздел XII Амортизационен план (т. 48) от ДДС № 5 от 2016 г., във връзка с т. 8.1-8.3 от СС 4 „Отчитане на Амортизациите“, относно минимален брой реквизити които трябва да съдържа амортизационния план.

Допуснатото е оценено по характер.

4.2.2 за административни сгради, признати по сметка 2031 „Административни сгради“, с обща отчетна стойност 3 319 965 лв., не е определена остатъчна стойност. Съгласно Раздел V. *Определяне на предполагаемата остатъчна стойност* от Амортизационната политика на Министерство на културата за активите от подгрупа 203 „Сгради“ е определена предполагаема остатъчна стойност в размер на 10 % от стойността на актива.

Не са спазени изискванията на раздел V „Определяне на предполагаемата

¹² ОД № 9

¹³ по сметка 2413 „Амортизация на сгради“ - 422 089 лв.; по сметка 2414 „Амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ – 17 477 лв.; по сметка 2415 „Амортизация на транспортни средства“ – 1 114 лв. и по сметка 2416 „Амортизация на стопански инвентар“ – 5 581 лв.

¹⁴ По сметка 2414 „Амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ – 2 666 лв. и по сметка 2415 „Амортизация на транспортни средства“ – 1 052 лв.

¹⁵ амортизационна сума и амортизационна норма

остатъчна стойност“ от Амортизационната политика на МК, във връзка с указанията дадени с т. 40 и т. 41 ДДС № 5 от 2016 г., относно определянето на предполагаема остатъчна стойност, като за целите на начисляването на амортизациите и разработването на амортизационните планове определянето на остатъчната стойност на амортизируемите активи се извършва от бюджетната организация, като се следват насоките на т. т. 4.1 и 4.2 от СС 4, освен в случаите, когато с указания на МФ са определени конкретни изисквания за размер или процент на остатъчната стойност.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено по характер.

4.2.3 При извършен сравнителен анализ между информацията в амортизационния план и оборотната ведомост на НИИКН към 31.12.2021 г. се установи:

- в оборотната ведомост по сметка 2038 „Почивни станции, хотели, учебни центрове, оздравителни комплекси“ е налично салдо, в размер на 318 647 лв., а в амортизационния план не са включени активи по сметката.

- по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ общата отчетна стойност на активите включени в амортизационния план е 220 568 лв., а салдото в оборотната ведомост е 215 438 лв. или с 5 130 лв. по-малко.

- по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ общата отчетна стойност в амортизационния план е 695 675 лв., а салдото в оборотната ведомост е 701 915 лв., или с 6 240 лв. повече.

От одитираната организация е представен анализ от фирмата, поддържаща счетоводния софтуер, като извода им е, че се налага цялостен преглед на амортизациите, придобиванията и преоценките от 01.01.2017 г.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството, относно вярното и честно предоставяне на имущественото и финансовото състояние от дейността на предприятието.

Допуснатите неправилни отчитания са оценени по характер.

4.3. В Национален исторически музей:

4.3.1. Съгласно Амортизационната политика на МК активи с първоначална отчетна стойност до 1 500 лева (включително) се амортизират за две години, независимо, че очакваният реален срок на годност на съответния актив е по-голям. В амортизационния план на НИИМ за 138 актива,^{16, 17} с първоначална отчетна стойност до 1 500 лв., е определен полезен срок за използване над две години. Активите са въведени в експлоатация преди 01.01.2017 г. и спазвайки амортизационната политика на министерството, балансовата им стойност към 31.12.2021 г. следва да е нула лева. Към 31.12.2021 г. балансовата стойност на активите в баланса на НИИМ е неправилно в размер на 134 123 лв.

Не са спазени указанията на Раздел III. Определяне на срока на годност на амортизируемия актив от Амортизационната политика на Министерство на културата, относно определянето полезният срок за използване на активи с първоначална отчетна стойност до 1500 лв.

С размера на неправилното отчитане са завишени шифри 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ – 486 лв. и 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ – 133 637 лв. от актива на баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса и е занижен шифър 0693 „Намаление на нефинансови активи от други събития“ от Отчета за приходи и разходи в отчетна група „Бюджет“.

¹⁶ С обща отчетна стойност на 192 764 лв.

¹⁷ по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ един актив с отчетна стойност 1 296 лв. и по сметка 2060 „Стопански инвентар“ 137 актива с обща отчетна стойност 191 468 лв.

4.3.2. За актив¹⁸ признат по сметка 2059 „Други транспортни средства“ при промяна в стойността му, не са ревизирани първоначално определените параметри (амортизационна норма и амортизационна квота) в амортизационния план. В резултат на това е начислена амортизация в по-малко с 1 280 лв.

Не е спазено изискването за ревизиране на амортизационните планове при настъпили събития довели до промяна на стойността на актива, съгласно т. 46 от писмо ДДС № 05 от 2016 г. на МФ.

4.4 В ЦА на МК.

4.4.1. За осем сгради, с обща отчетна стойност 8 768 696 лв., признати по сметки от подгрупа 203 „Сгради“,¹⁹ е определена неправилно остатъчна стойност в размер на 5 % от отчетната стойност на сградите, вместо в размер на 10 %, ²⁰ определена в Амортизационната политика на министерството, което е довело до неправилно определяне на амортизируемата стойност на активите и в следствие до неправилно определяне на годишната амортизационна квота. В резултат на това, за сградите е начислена амортизация в повече с 21 881 лв.

Не са спазени изискванията на раздел V „Определяне на предполагаемата остатъчна стойност“ от Амортизационната политика на МК, във връзка с указанията дадени с ДДС № 5 от 2016 г., относно определянето на предполагаема остатъчна стойност..

4.4.2. За актив (програмен продукт),²¹ признат по сметка 2101 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“, при промяна в стойността му не са ревизирани първоначално определените параметри (амортизационна норма и амортизационна квота) в амортизационния план. В резултат на това е начислена амортизация в по-малко с 3 492 лв.

Не е спазено изискването за ревизиране на амортизационните планове при настъпили събития довели до промяна на стойността на актива, съгласно т. 46 от писмо ДДС № 05 от 2016 г. на МФ.

4.4.3. ЦА на МК прехвърля на НМУ през месеците март²² и септември²³ помещения, с обща отчетна стойност 384 710 лв., и набрано изхавяване 20 774 лв., които са част от сграда призната по сметка 2031 „Административни сгради“. В ЦА на МК амортизационния план не е въведен в счетоводния софтуер, а се съставя на отделни файлове за всяка отделна година и разходите за амортизация се осчетоводяват ръчно. Неизползването на софтуер е довело до неотразяване на прехвърлянето на помещенията в амортизационния план и съответно до начисляване на разход за амортизации в неправилен размер.

В НМУ процесът по начисляване на амортизации е стартирал от месеца следващ месеца на получаване на помещенията, в резултат на което за едни и същи активи се е начислявал разход за амортизация в два различни разпоредителя към министъра на

¹⁸ с Инв. № 20505, наименование „ПАРАХОД РАДЕЦКИ“ и отчетна стойност 846 388 лв. към 31.12.2021 г.

¹⁹ по сметка 2038 „Почивни станции, хотели, учебни центрове, оздравителни комплекси“ една сграда с отчетна стойност 170 043 лв. и по сметка 2039 „Други сгради“ седем сгради с обща отчетна стойност 8 598 653 лв.

²⁰ съгласно раздел V. Определяне на предполагаемата остатъчна стойност от амортизационната политика на Министерство на културата за активите от подгрупа 203 „Сгради“ е определена предполагаема остатъчна стойност в размер на 10 % от стойността на актива

²¹ с Инв. № 066:003:004, наименование „ПП-система за документооб.-Eventis R7“ и отчетна стойност 104 040 лв. към 31.12.2021 г.

²² Част от самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.802.966.3.3, етаж 3, включващ 5 бр. помещения с обща площ 104.18 кв. м., а именно: помещения с №№ 303, 303, 304, 309 и 310.

²³ Част от самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.802.966.3.3, етаж 3, включващ 3 бр. помещения с обща площ 76.19 кв. м., а именно: помещения с №№ 301, 305 и 308.

културата.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството, относно вярното и честно предоставяне на имущественото и финансовото състояние от дейността на предприятието.

Не са спазени изискванията на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч относно прилагане принципа на начисляването, съгласно който ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят и указанията на МФ, дадени в т. 36.2 от ДДС № 05 от 2016 г. относно момента на преустановяване начисляването на амортизации.

Допуснатите неправилни отчитания са съществени по характер.

5. В ИА „Национален филмов център” са предприети действия, включително правни (заведени и спечелени съдебни дела, подадени иски молби, издадени изпълнителни листи и др.), за възстановяване на средства, в общ размер на 1 012 556 лв.,²⁴ по договори сключени в предходни години, по които при неизпълнение на задълженията или непредставяне на документи, че получените средства са разходвани по предназначение се възстановяват в пълен размер, ведно с лихвите. Към 31.12.2021 г. вземанията не са признати в отчетността на ИА НФЦ. Същите са реални вземания на агенцията и следва да се признаят балансово по сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“, както и да се начислят лихви по сметка 4871 „Начислени лихви върху други вземания от местни лица“, в размер съгласно договорите.²⁵

За част от вземанията от одитираната организация не са предприети действия за събиране на средствата преди изтичане на съответната погасителна давност на вземанията.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството, относно вярното и честно предоставяне на имущественото и финансовото състояние от дейността на предприятието.

С размера на неправилното отчитане (1 012 556 лв.) е занижен шифър 0076 „Други вземания“ от актива на баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса в отчетна група „Бюджет“.

Неправилното отчитане за неначислените лихви за просрочие е оценено по характер.

6. В Национален фонд „Култура“ (НФК), целево финансово подпомагане по договор № ORG2021-73/2021 г., в размер на 50 000 лв., е преведено неправилно два пъти на фондация, или общо са преведени 100 000 лв. В НФК, неправилно повторно преведената сума, в размер на 50 000 лв., е отразена по дебита на сметка 6451 „Субсидии и други текущи трансфери за нестопански организации“, вместо по сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“.^{26, 27}

²⁴ по искова молба с вх. № 123375 от 28.09.2017 г. – 335 000 лв.; по изпълнителен лист от 22.05.2017 г. от Софийски градски съд - 174 500 лв. изплатена държавна субсидия и 15 456 лв. съдебни разноски; по искова молба с вх. № 34284 от 20.12.2021 г. – 458 000 лв. и по споразумение по т.д.2090/2019 по опис на VI-2 състав, Софийски градски съд от 16.10.2020 г. -12 600 лв. платена държавна такса за образуване на дело и 17 000 лв. адвокатски хонорар.

²⁵ ОД № 10

²⁶ ОД № 10

²⁷ Сумата в размер на 50 000 лв. е възстановена в началото на 2022 г.

Не са изпълнени изискванията на чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

С размера на неправилното отчитане от 50 000 лв. е завишен шифър 0651 „Текущи субсидии и трансфери към други лица“ от Отчета за приходите и разходите в отчетна група „Бюджет“ и е занижен шифър 0076 „Други вземания“ от актива на баланса.

7. В Централна администрация на министерство на културата, налични активи (златна лента - 1 104 гр., остатък след извършен ремонт)²⁸, са неправилно признати задбалансово по сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“ със стойност 195 356 лв. Одитираната организация следва да признае активите балансово по сметка та 3020 „Материали“ със справедливата им стойност към 31.12.2021 г.²⁹

Не са изпълнени изискванията на чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено по характер.

8. Предоставена финансова подкрепа от Министерство на културата на физически лица,³⁰ на обща стойност от 292 755 лв., е осчетоводена като разход по сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност“, вместо по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, а след приключване и предаване на извършените разходи на собствениците на сгради, да бъдат признати като трансфер по сметка 6427 „Капиталови трансфери и обезщетения в натура за домакинства“ в отчетна група „Бюджет“ към 31.12.2021 г.³¹

Не е спазено изискването за осчетоводяване на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с писмо ДДС №14 от 2013 г.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0660 „Разходи за активи, капитализирани в ДСД“ и занижен шифър 0642 „Капиталови трансфери към домакинства“ от ОПР.

9. В НИМ по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ е осчетоводено авансово плащане (12.12.2019 г.) по договор за ремонт и профилактика на отоплителната инсталация и възстановяване на системите за управление на вентилацията и климатизацията на сградата на музея, в размер на 93 965 лв.³² Срокът на договора е не повече от 120 календарни дни от датата на получаване на възлагателно писмо от Възложителя (НИМ). С последвали три броя анекси към договора, срокът за изпълнението му е отложено до осигуряване на средства от МК за ремонта на отоплителната инсталация.

Съгласно Приемо-предавателен протокол от 2020 г. са доставени материали на стойност 94 008 лв. Към 31.12.2021 г. не е начислена приблизителна счетоводна оценка на разходите на съответния етап на придобиването,³³ които към края на отчетната година

²⁸ През 2009 г. е извършван ремонт на храм-паметника „Александър Невски“ и в куполите е вложено злато, а остатъка от него е върнат на МК. Документите са унищожени през 2021 г. поради изтекла давност.

²⁹ ОД № 8

³⁰ за изработване на инвестиционни проекти и ремонти на сгради и за извършване на консервационно-реставрационни дейности на недвижими културни ценности – сгради

³¹ ОД № 7

³² Общата стойност по договора е 469 826 лв. с вкл. ДДС

³³ така определената сума на счетоводна оценка на разходите по придобиването се начислява по съответните сметки от подгрупи 207, 607 и сметки от подгрупа 220 от ДСД, а в началото на следващата

не са капитализирани по сметка 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“ в кореспонденция със сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ (93 965 лв.) и сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ (43 лв.) в отчетна група „Бюджет“.³⁴

Не е спазена т. 16.6 от ДДС 20 от 2004 г. относно оценка на ДМА, които към края на годината са в процес на придобиване.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0073 "Предоставени аванси" - 93 965 лв. и занижен шифър 0014 "ДМА в процес на придобиване" - 94 008 лв. от актива на баланса и занижен шифър 0529 "Други краткосрочни задължения" – 43 лв. от пасива на баланса.

10. В Държавна опера Бургас, през месец януари 2021 г., поради неизпълнение от страна на фирмата изпълнител на договор за реконструкция на сградата на концертна зала „Проф. Иван Вульпе“, са възстановени неусвоени средства от открит през 2019 г. акредитив в размер на 530 399 лв. Закриването на неусвоения акредитив и превеждането на сумата от Държавна опера Бургас по сметка на МК не е отчетено на касова основа по подпараграф 88-02 „Събрани средства и извършени плащания от/за бюджети по държавния бюджет (+/-)“ и в намаление на съответните позиции от ЕБК, по които първоначално е било отчетено захранването на акредитива.³⁵

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 7.20 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, относно възстановяването на неусвоените средства от акредитив по бюджетната или извънбюджетната сметка се отчита на касова основа в намаление на съответните позиции от ЕБК, по които първоначално е било отчетено захранването на акредитива.

С размера на неправилното отчитане е завишен показател „Операции за сметка на други бюджети, сметки и фондове“ от Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства.

11. По време на одита е установен случай на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, като в Национална галерия – гр. София по два договора за СМР са договорени и в края на 2021 г. са извършени авансови плащания в размер на 100 % от цената на договорите (195 328 лв.). Установената недобра практика е в нарушение на принципа за добро финансово управление, по смисъла на чл. 3, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор и е предпоставка да се смята за отклоняване на средства от сметки, подлежащи на зануляване, съгласно т. 41 от ДДС № 6 от 2021 г. на МФ.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗСч, относно принципа за предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат.

Не е спазен принципът за законосъобразност относно спазване на приложимото законодателство, на вътрешните актове и на договорите, съгласно чл. 20, т. 9 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от ДР на ЗПФ.

година записванията по т. 16.6.1 от ДДС № 20 от 2004 г. се сторнират чрез червено сторно (операцията се отразява в отчетността за новата отчетна година)

³⁴ ОД № 5

³⁵ ОД № 11

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Министерството на културата в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на квалифицирано мнение.

Обръщане на внимание – за счетоводно отчитане на стопанските операции във ВРБ към министъра на културата, при които не е въведен счетоводен софтуер.

Към 31.12.2021 г. все още в системата на МК има културни институти (ВРБ), които не прилагат счетоводен софтуер при обработване на финансово-счетоводната информация, което е една от предпоставките за установените неправилни отчитания, цитирани в доклада. Това обстоятелство е оповестено в приложението към ГФО на МК за 2021 г.

Сметната палата не модифицира одитното мнение по отношение на този въпрос.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-122 от 26.10.2021 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениеята на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Сред въпросите, комуникирани с ръководството, Сметната палата определя тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одитни въпроси. Сметната палата описва тези въпроси в одитния доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, коригирани по време на одита, и съществени недостатъци на вътрешния контрол, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Сметната палата не модифицира одитното мнение във връзка с включените в Част II на настоящия одитен доклад други констатации.

Коригирани неправилни отчитания

1. Министерството на културата (МК), ИА „Национален филмов център” и Национален фонд „Култура” по силата на устройствените си правилници разпределят на база на сключени договори с контрагенти (бюджетни и небюджетни предприятия) средства по проекти в областта на културата, които при неизпълнение на задълженията или непредставяне на документи, че получените средства са разходвани по

предназначение се възстановяват в пълен размер заедно с лихвите. Съгласно счетоводната си политика, за осъществяване на контрол върху отпуснати средства по проекти министерството едновременно с балансовото осчетоводяване, неправилно е приело да се осчетоводяват и задбалансово по сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“. В резултат на въведения неправилен подход за признаването на безвъзмездно отпуснатите от Министерството на културата и негови подведомствени разпоредители с бюджет средства за финансиране на проекти като условни вземания, към 31.12.2021 г. са признати условни вземания по сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“ в размер на 38 385 560 лв.

Съгласно получено в Сметната палата становище от МФ, с което са потвърдени установените неправилни отчитания и прилагания неправилен подход,³⁶ „доколкото въпросната информация е необходима за целите на регистриране, наблюдение и контрол на изпълнението на договори за безвъзмездно предоставени средства, включващи клаузи за възстановяване на средства при неизпълнение, това би могло да става извън системата на двустранно счетоводно записване или тези позиции да се завеждат по задбалансова сметка чрез подхода на използване на контра-сметка. При възприемането на подхода на отчитане чрез контра-сметка сумите по договорите се завеждат и отразяват аналитично по съответната задбалансова сметка (например сметка 9289) в кореспонденция с отделно открита за целта контра-сметка към същата синтетична задбалансова сметка, с оглед салдото и измененията на тези позиции да са във всеки един момент на нула на ниво синтетична задбалансова сметка“.

Във връзка с получения отговор от МФ, в МК се извърши корекция на установеното неправилно отчитане, като са съставени счетоводни записвания за сторниране на неправилно признатите като условни вземания по сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“.

Не са изпълнени изискванията на чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени изискванията за осчетоводяването по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. на МФ, във връзка с указания на МФ дадени с писмо. № 50-01-45 от 13.06.2022 г.

2. На основание чл. 112, ал 2 от Закона за публичните финанси и във връзка с ПМС № 304 от 01.09.2021 г. за одобряване на допълнителни разходи, Министерство на културата извършва корекция по бюджета на Изпълнителна агенция „Национален филмов център“, като увеличава разходите с 18 000 000 лв. С ПМС № 387 от 17.11.2021 г. за допълнение на ПМС № 304 от 01.09.2021 г. е допълнено, че за извършване на плащанията може да се използва сметката за чужди средства на Министерство на културата. През месец ноември сумата, в размер на 18 000 000 лв., е преведена от Изпълнителна агенция „Национален филмов център“ по сметката за чужди средства на МК. За извършения превод са съставени неправилни счетоводни записвания, както следва:

- в агенцията е признат неправилно като трансфер по сметка 6441 „Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия“, вместо като вътрешен разчет по сметка 4502 „Вътрешни разчети между бюджет и сметки за чужди средства“;

- в ЦА на МК получения превод е осчетоводен неправилно, като получени и невъзстановени чужди средства, които подлежат на възстановяване по сметка 4831

³⁶ Изх. № 50-01-45 от 13.06.2022 г.

„Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“, вместо като вътрешен разчет по сметка 4502 „Вътрешни разчети между бюджет и сметки за чужди средства“.

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

3. През 2021 г., в Национална галерия - гр. София, авансови плащания по два договора,³⁷ общо в размер на 195 328 лв., за които не са стартирали договорените строително ремонтни дейности и няма реално извършени разходи, са капитализирани без основание по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ вместо да са признати по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в отчетна група „Бюджет“ към 31.12.2021 г.³⁸

Авансовите плащания са в размер на 100 % от цената на договорите и са платени в края на бюджетната 2021 г., което не е в съответствие с добрата търговска практика и може да се смята за отклоняване на средства от сметки, подлежащи на зануляване, съгласно т. 41 от ДДС № 6 от 2021 г. на МФ (включено в доклада в т. 11 от раздел *Некоригирани неправилни отчитания*).

Установените неправилни отчитания са сторнирани към 31.12.2021 г.

Не са изпълнени изискванията на чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

4. В Държавна опера Бургас, в дебитното салдо на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ са осчетоводени неправилно неусвоени средства от акредитив (850 000 лв.), открит във връзка с възникнали допълнителни СМР за реконструкция на сградата на концертна зала „Проф. Иван Вульпе“, в размер на 530 399 лв. Поради неизпълнение на договора от страна на фирмата изпълнител от ДО Бургас и МК са заведени дела и основният ремонт е спрял. Неусвоените средства от акредитива са възстановени на МК през м. януари 2021 г. За закриване на неусвоения акредитив и превеждането на сумата по сметка на МК, в размер на 530 399 лв., е съставена неправилна счетоводна операция, като е дебитирана сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в кореспонденция със сметка 5017 „Акредитиви и други сметки в левове“, вместо да се дебитира сметка 4672 „Разчети с бюджети по държавния бюджет за събрани средства и извършени плащания“.³⁹

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки и параграфи в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

5. При извършени одитни процедури за проверка на амортизируемите активи към 30.09.2021 г. във ВРБ на Министерството на културата – Национално музикално училище „Л. Пипков“ (НМУ „Л. Пипков“), по време на предварителното проучване и

³⁷ „Извършване на строително-ремонтни дейности, свързани с подмяната на топлообменници и етиленов кръг на камера 1, в сградата на Национална галерия“ (59 985,26 лв.) и „Неотложни ремонтно-възстановителни и консервационни дейности по фасади и покрив на къща музей „Александър Божинов“, гр. София“ (135 343 лв.)

³⁸ ОД № 7

³⁹ ОД № 5

текущ контрол на периодичния финансов отчет на МК към 30.09.2021 г. се установи следното:⁴⁰

5.1. На административни сгради, признати по сметка 2031 „Административни сгради“, на обща отчетна стойност 4 971 974 лв., е определена неправилно остатъчна стойност 25 %, вместо 10 %, определена в Амортизационната политика на министерството, което е довело до неправилно определяне на амортизируемата стойност на активите и в следствие до неправилно определяне на годишната амортизационна квота.⁴¹ Към 30.09.2021 г. са начислени по-малко разходи за амортизации, в размер на 63 531 лв., от тях за предходни отчетни периоди в размер на 47 687 лв. по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“, в кореспонденция със сметка 2413 „Амортизация на сгради“ и за периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2021 г. по дебита на сметка 6033 „Разходи за амортизация на сгради“ в кореспонденция със сметка 2413 „Амортизация на сгради“, в размер на 15 844 лв.

Не са спазени изискванията на раздел V „Определяне на предполагаемата остатъчна стойност“ от Амортизационната политика на МК, във връзка с указанията дадени с ДДС № 5 от 2016 г.

5.2. В Амортизационния план на НМУ „Л. Пипков“, при определяне на амортизируемата стойност на активите признати по сметки 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“⁴² и 2060 „Стопански инвентар“⁴³ не е съобразено с изискването за степента на значителност, в размер на 1 500 лв., заложен в раздел V от Амортизационната политика на МК, което е в нарушение на т. 4.2. от СС № 4 „Отчитане на амортизацията“ относно пренебрегване на остатъчната стойност на активите, когато е по-ниска от 1 500 лв.

Не са спазени изискванията на т. 40 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. на МФ, във връзка с т. 4.2 от СС № 4 „Отчитане на амортизацията“.

5.3. За всички амортизируеми активи, признати в отчетността на училището не са разработени индивидуални амортизационни планове.

Не са спазени изискванията на т. 48 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. на МФ, във връзка с т. 81-8.3 от СС 4 „Отчитане на амортизацията“ за разработване на индивидуални амортизационни планове..

6. По време на предварителното проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МК към 30.09.2021 г. в ЦА на МК, се установи, че разходи за

⁴⁰ ОД №№ 2 и 6

⁴¹ За сграда – стар корпус с отчетна стойност 1 648 449 лв., със срок на годност 50 години и остатъчна стойност 25%, годишната амортизационна квота (ГАК) е в размер на 24 727 лв., а при остатъчна стойност 10%, ГАК е в размер на 29 672 лв. преди преоценката към 30.12.2020 г. След преоценката (01.01.2021 г.) стойността на сграда е 1 839 928 лв. (срок на годност 50 години) и при остатъчна стойност 25%, ГАК е в размер на 27 849 лв., а при остатъчна стойност 10% ГАК е в размер на 33 418 лв.

За сграда – нов корпус с отчетна стойност 2 948 677 лв., със срок на годност 50 години и остатъчна стойност 25%, ГАК е в размер на 44 230 лв., а при остатъчна стойност 10%, ГАК е в размер на 53 076 лв., преди преоценката към 30.12.2020 г. След преоценката (01.01.2021 г.) стойността на сградата е 3 132 046 лв. (срок на годност 50 години) и при остатъчна стойност 25%, ГАК е в размер на 47 220 лв., а при остатъчна стойност 10%, ГАК е в размер на 56 664 лв.

⁴² Например: Zухel USG210 с отчетна стойност 5 417 лв., остатъчна стойност 5 % или 271 лв. и амортизируема стойност 5 146 лв., вместо амортизируемата стойност да е 5 417 лв.

⁴³ Например: арфа Чикаго с отчетна стойност 11 906 лв., остатъчна стойност 10 % или 1 191 лв. и амортизируема стойност 10 715 лв., вместо амортизируемата стойност да е 11 906 лв.; арфа Isolde - малка келтска с отчетна стойност 3 835 лв., остатъчна стойност 10 % или 383 лв. и амортизируема стойност 3 452 лв., вместо амортизируемата стойност да е 3 835 лв.; електрическо пиано Корк с усилвател Маршал с отчетна стойност 1 870 лв., остатъчна стойност 10 % или 187 лв. и амортизируема стойност 1 683 лв., вместо амортизируемата стойност да е 1 870 лв. и др.

изработване на експертиза и за реставрация и консервация на обекти с художествена и историческа стойност, в размер на 93 732 лв., правилно са осчетоводени по дебита на сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките“ в отчетна група „Бюджет“, но не са капитализирани по сметка 2203 „Активи с историческа и художествена стойност“ в кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група "Други сметки и дейности"" в отчетна група ДСД.⁴⁴

Не са спазени указанията, дадени с т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ относно капитализация (балансово признаване) на ДМА в отчетна група ДСД.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Въведените в МК контролни дейности са недостатъчни по съдържание и обхват и не са минимизирали риска от допускане на неправилни отчитания, свързани с отчитането на предоставени средства по договори за безвъзмездно предоставени средства, осигурени средства по ПМС за разходи, амортизации на нефинансови дълготрайни активи, платени аванси по договори с доставчици на услуги, провизии на вземания и други, цитирани в доклада.

На основание т. 68 от писмо ДДС № 07 от 2021 г. на министъра на финансите, по време на финансовия одит са извършени корекции по Баланса и Отчета за приходите и разходите на Министерство културата. Коригираният Баланс и Отчета за приходите и разходите на Министерство на културата са представени в Министерство на финансите и в Сметната палата на 13.07.2022 г.

В подкрепа на констатациите са събрани 11 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 326 от 14.09.2022 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Министерството на културата и един за Сметната палата.

⁴⁴ ОД №№ 3 и 6

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	Работен документ за извършена проверка по същество относно некоригираните неправилни отчитания от ГФО за 2020 г. на Министерството на културата. (РД №ТК 2.16-1)	24
2	Работен документ за процедури с двойно действие за тестове на контрол и процедури по същество по отношение на начисляване на амортизациите в НМУ „Л. Пипков“. (РД №ТК 2.27-1)	44
3	Работен документ за процедури по същество (тестове на детайлите) за осчетоводяване на ангажиментите по договори, сключени в НФК за периода от 01.01.2020 г. до 30.09.2020 г. (РД №ТК 2.15-4)	83
4	РД № ГФО-2.16-3 за процедури по същество (тестове на детайлите) за осъществена проверка на стопанските операции, за които е установено значително изменение в оборотите и салдата към 31.12.2021 г. спрямо оборотите и салдата към 31.12.2020 г.	12
5	РД № ГФО-2.25 за извършена проверка на операциите за отчитане на провизиите и корективите към 31.12.2020 г. и изпълнението на указанията на т.т. 19.7.3 и 19.7.5 от ДДС № 20 от 2004 г. в ЦА на Министерство на културата (МК) и Национален исторически музей (НИМ).	39
6	РД № ГФО-2.16-2 за извършена проверка по същество относно некоригираните неправилни отчитания от финансов одит на периодичните отчети към 30.09.2021 г. на Министерството на културата.	211
7	РД № ГФО-2.15-1 за процедури по същество на осчетоводените дълготрайни активи по счетоводни сметки за дълготрайни активи по сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (Национален институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) и Софийска опера и балет), 2031 „Административни сгради“ (ПРБ, Софийска опера и балет, НИНКН, Национална библиотека и Национална галерия) 2039 „Други сгради“ (Софийска опера и балет и Държавен музикален и балетен център) и 2049 „Други машини, съоръжение, оборудване“ (НИНКН, Софийска опера и балет и Народен театър „Иван Вазов“) – отчетна група „Бюджет“ и 2203 „Активи с историческа и художествена стойност“ (ПРБ и Национална галерия) – отчетна група „Други сметки и дейности“ и сметка 2071 „Незавършено	94

	строителство, производство и основен ремонт“ в ПРБ, Национална галерия и Национална библиотека.	
8	РД № ГФО-2.9 за извършена процедура относно проведена годишна инвентаризация към 31.12.2021 г. в Министерство на културата – Централна администрация (ПРБ - ЦА) и Национално музикално училище „Любомир Пипков“ (ВРБ - НМУ).	34
9	РД № ГФО-2.27 за тестове на контрола и за процедури по същество (тестове на детайлите) по отношение на начислените амортизации на нефинансови дълготрайни активи.	67
10	РД № ГФО-2.16-12 за процедури по същество (тестове на детайлите) за правилното осчетоводяване на субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия по сметка 6441 „Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия“ и подпараграф 43-09 „Други субсидии и плащания“ в ЦА на МК, НФК и ИА НФМ, условни вземания по сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“ в ЦА на МК и НФК и активи в употреба по сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“ в ЦА на МК, НИМ, НМУ и Софийска опера и балет в отчетна група „Бюджет“.	112
11	Писмо отговор от Министерство на финансите относно признаване на условни вземания, свързани с безвъзмездно отпуснати от Министерството на културата и негови подведомствени разпоредители с бюджет средства за финансиране на проекти.	2